

Pelkosenniemen kunnanhallitus

Oikaisuvaatimus

22.9.2025

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Pyhäjärven osakaskunta

Pyhäntie 1294

98530 Pyhäntunturi

Asia: Oikaisuvaatimus kunnanhallituksen päätöksestä pykälä 279 8.9.2025

" puskurilaina ja avustus".

Aluksi: Pyhäjärven osakaskunta haki kunnan väliaikaisrahoitusta ja avustusta Pyhäjärven vesistönkunnostukseen ja siihen liittyviin kalustoinvestointeihin. Pyhäjärvi on kunnan ainoa tunturijärvi ja lajissaan Suomen eteläisin tunturijärvi. Pyhäjärven osakaskunta käsittää yhteensä noin 240 hehtaarin vesialueen, ja sen osakkaita ovat osakaskiinteistöjen omistajat, mukaan lukien kunta. Osakaskunta hallitsee yli 400 osakkaan vesialueita, ja vastaa niiden kehittämisestä ja hoidosta osakaskunnan **käyttö- ja hoitosuunnitelman** mukaisesti. Osakaskunnan toimintaa säätelee mm. yhteisaluelaki (758/1989).

Yhteisaluelain 3 §:n mukaan yhteisen alueen tai yhteisen erityisen etuuden osakkaita ovat kiinteistöjen omistajat. Osakkaat muodostavat osakaskunnan. Saman lain 4 §:n mukaan osakaskunnan tehtävänä on huolehtia yhteisen alueen tai yhteisen erityisen etuuden hallinnosta ja aluetta tai etuutta koskevien muiden asioiden hoidosta.

Toteuttaakseen vastuullisesti tätä tehtävää osakaskunta haki Lapin Ely-keskukselta 2-vuotista vesistöjen kunnostushanketta ja siihen liittyvää 1-vuotista investointihanketta. Ely-keskus myönsi rahoitukset kumpaankin hankkeeseen.

Pyhän vedet -24 hanke edistää Pyhäjärven vesistön kestäväää käyttöä, hyvän tilan saavuttamista ja vesiluonnon monimuotoisuutta parantamalla kalan kulkua ja kalakantojen luontaista lisääntymistä sekä tukemalla kestäväää kalastusta. Hankkeen kokonaisrahoitus on 64 004 €, josta ELY:n osuus on 32 002 € (50%), talkootyön osuus 12 840 € ja omarahoitusosuus 19 162 €. Tästä omarahoitusosuudesta puolta, 9 851 €, osakaskunta haki avustuksen muodossa kunnalta. Toisen puolen osakaskunta on saanut kerättyä paikallisilta yrityksiltä ja muilta toimijoilta.

Pyhäjärven osakaskunta/Hoitokunta

Y=0998966-0

info@pyhanvedet.fi

Pyhäntie 1294, 98530 Pyhäntunturi

Pyhän vedet -25 on yksivuotinen investointihanke, jonka kokonaisrahoitus on 38 411,70 €. Julkisen rahoituksen osuus on yhteensä 30 729,36 € (80%), talkootyön osuus 6400 € ja omarahoituksen osuus 1 282,34 € joka rahoitetaan osakaskunnan kassasta.

Kummankin hankkeen hankesuunnitelmaan sisällytettiin yleisen käytännön mukaisesti maininta kunnalta haettavasta puskurilainasta. Käydyissä hankeneuvotteluissa nimenomaan edellytettiin kunnan osallisuutta yleisen käytännön mukaan jotta hankkeet toteutuisivat suunnitellusti.

Vaatimus:

Pyhjäjärven osakaskunnan hoitokunta vaatii että pykälän 279 päätös kumotaan hallinnollisten sekä asiavirheiden vuoksi.

Muutoksenhaku oikeus

Pyhjäjärven osakaskunta on kunnan alueelle rekisteröity toimivaltainen yhteistä vesiomaisuutta hallinnoiva osakaskunta. (Yhteisaluelaki 758/1989) . Ja Kalastuslain 379/2015 mukaisesti osakaskunnan velvollisuus on järjestää käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti pyhän vesistön kalastus ja sen valvonta. Päätös on asetettu nähtäville 9.9.2025 jolloin oikaisuvaatimuksen jättöaika 7 vrk + 14 vrk päättyy 29.9.2025.

Perusteluina esitämme:

Päätöksen pohjana oleva Timo Tossavaisen esityksessä on mainittu että osakaskunta koostuu maanomistajista joilla on yhteinen omistus vesialueeseen. **Pitää olla Yhteisalueain 3 § nojalla yhteisen alueen osakkaat muodostavat osakaskunnan jotka omistavat kiinteistön jolla on osuus yhteiseen alueeseen. Osakaskuntaan ei liitytä vaan siihen kuulutaan.**

Väite että kun vesistöä kunnostetaan, niin maanomistajien maan arvo kasvaa, alueen elinkeinoelämä hyötyisi, ja että vain maanomistajille myydään kalastuslupia osakkuuden suhteessa.

Lähtökohta vesistön kunnostustoimille on esitetty pykälän esittelyssä sekä hankkeiden päätöksissä. Hankkeella ei ole tarkoitus hyödyttää jotain ryhmää vaan tehdä osakaskunnan sääntöjen pykälien 2-7 edellyttämät asiat mahdollisimman hyvin niin kuntalaisia, mökkiläisiä, alueen yrittäjiä ja matkailijoita hyödyttävästi. Yhteinen Pyhän vedet alueena tuo kuntalaisille sitä samaa turvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia mitä kuntalaisia edellytetään kunnan perustehtäviltä. Kalastuslupien suhteen Pyhjäjärvi on Lapin Ely-keskksen päätöksellä erityisvesialue seuraavat 5 vuotta. Eli osakaskunta päättää ja määrää miten vesialueella kalastetaan ja aluetta hoidetaan sen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti. <https://www.pyhanvedet.fi/kalastusluvat> on kerrottu selvemmin miten Tossavaisen väite ei pidä lainkaan paikkansa.

Timo Tossavainen epäili päätöksen liitteessä että osakaskunnalla ei ole riittäviä vakuuksia. **Lapin Ely-keskus on päätöksillään vakuuttunut siitä että Pyhäjärven osakaskunnalla vakuudet riittävät hankkeen toteuttamiseen, osaamiseen ja rahoittamiseen pääosin valtion ja EU-rahoista.**

Osakaskunta on vakuuttanut omaisuutensa vakuutusyhtiö Pohjolassa. Lisäksi vakuusarvo nousee koko ajan investointien jatkuessa.

Pyhäjärven osakaskunta hankkeineen sekä vesialueiden hallinnoijana on toimillaan myös yhteistyökumppanina Pelkosenniemen kunnan hallinnoimissa Kestävän kasvun sekä Vihreä siirtymä hankkeissa. Virallisesti näin ei ole kirjoitettu missään mutta valumavesialueiden sekä Pyhän vesien alueiden asiantuntijana em. hankkeiden ohjausryhmän kautta osakaskunta pääsee vaikuttamaan ja auttamaan kunnan viranhaltijoiden hanketyötä.

Tossavainen kirjoittaa jotta Kuntalain 15 luku 129 § kunnan edut tulee taata riittävillä vakuuksilla tai vastavakuuksilla. **Hankkeiden puskurilainat ovat eri asia kuin mitä ko luvussa laajemmin tarkoitetaan. Osakaskunta ei toimi kilpailluilla markkinoilla vaan lain velvoittamana toimijana, osakaskuntana.** Eli Pyhäjärven osakaskunnalla ei ole mahdollista karruttaa omaa kassaansa investointihankkeiden tarvitsemia pääomia varten jotka käytettäisiin heti investointihankkeen alussa jotta vesien kunnostushankkeen työt pääsevät ajoissa liikkeelle mm. Ely-keskuksen erilaisten lupien vuoksi.

Timo Tossavainen esittää osakaskunnan sääntöjen 84 § mukaan että osakaskunta voi määrittää osakasmaksun vesiosuuksien mukaisesti jolla katettaisiin mm. hankkeista johtuvat ylimääräiset kulut.

Todettakoon tähän että tällä hetkellä kun kolmen osakaskunnan yhdistäminen on vasta aluillaan niin osakkuusluvun painoarvo vertautettuna kaikkien kesken on mahdoton toteuttaa oikeudenmukaisesti. Sen jälkeen kyllä kun Pyhän vesien alueella toimii vain yksi hallinnollinen osakaskunta se ollee madollista. Ja Metsähallituksen yhteisvesialue jäänee joka tapauksessa tämän ulkopuolelle.

Hoitokunta näkee että kunnanhallituksen päätös oli tehty virheellisin ja jopa asenteellisin perustein koska sen lähtökohta oli aivan joku muu kuin mitä Lapin Ely-keskuksen hankepäätöksistäkin käy julki hankkeiden perusteiksi ja tavoitteiksi.

Osakaskunnan hoitokunta oli yhteydessä kummankin hankkeen valvojaan kunnan lainapäätöksen jälkeen. Hämmästys oli suuri ja aiemmin ei Lapissa vesistöhankeiden osalta ole vastaavaa kuultu. Siinä Pelkosenniemen kunta tällä päätöksellään on uuden käytännön edelläkävijä.

Pyhätunturilla 23.9.2025

Antti Siltala

Pyhäjärven osakaskunta, Hoitokunnan puheenjohtaja

Pyhäjärven osakaskunta/Hoitokunta

Y=0998966-0

info@pyhanvedet.fi

Pyhäntie 1294, 98530 Pyhätunturi